

හද්දවග්ගිය කුමාරවරුන් තමන් ගැන සෙවීම

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පළමුවන වස බරණැස ඉසිපතනාරාමයේ ගතවිය. ධර්මදූත පිරිස පිටත්කර යවා උරුවෙල් දනව්ව බලා වැඩම වන උන්වහන්සේ අතර මග ගසක් මුල විවේක සුවයෙන් වැඩ හුන් සේක. මේ අතර හද්දවග්ගිය කුමාරවරු තිස්දෙනෙක් භාර්යාවරුන් සමග වනයෙහි සංචාරය කරමින් සිටියෝ ය. එක් කුමාරයෙකුට බිරියක් නොසිටි බැවින් සභායට වෙසගනක් කැඳවාගෙන අවුත් සිටියා ය. ඇය ඔවුන්ගේ පමාවක් බලා රන්රදී බඩු පැහැරගෙන පලාගියා ය. ඇය සොයා වනය පිරමින් යන කුමාරවරුන්ට බුදුරදුන් මුණ ගැසුණි.

ඔවුහු බුදුන් වහන්සේ හමුවට ගොස් “ ස්වාමීනී, මෙතැනින් කාන්තාවක් යනවා දුටුවේ දැ යි ” විමසූහ. එවිට බුදුරජාණන් වහන්සේ “ කුමරුනි, වඩා උතුම් කුමක්ද? අනුන් සෙවීම ද නැතිනම් තමා ගැන සෙවීම දැ යි” ඇසූහ. “ ස්වාමීනී, තමන් ගැන සෙවීම අපට උතුම් වේ” යැයි ඔහුහු පිළිතුරු දුන්හ. කුමාරයෙහි, එසේ නම් හිඳගන්න මම ඔබට දහම් දෙසන්නෙමි යි උන්වහන්සේ වදාළහ. ඔවුහු හිඳගෙන සවන් යොමු කළහ. උන්වහන්සේ දහම් දෙසූහ. බණ ඇසූ හද්දවග්ගිය කුමාරවරු සියල්ලෝ ම එම අසුනෙහි ම සෝවාන් වූහ. පසුව ඔවුහු ඒහිඟිකුටු භාවයෙන් පැවිද්ද හා උපසම්පදාව ලැබූහ. එම පිරිස ද ධර්ම දූත මෙහෙය සඳහා විවිධ දිශාවන්හි යවා උන් වහන්සේ උරුවෙල් දනව්ව බලා වැඩම කළ සේක.

මහ බලවත් ජටිලයෝ දමනය වෙති

උරුවෙල් දනව්වේ උරුවේල කාශ්‍යප, ගයා කාශ්‍යප, නදී කාශ්‍යප යනුවෙන් ජටිල තාපස සොහොයුරෝ තිදෙනෙක් තොටුපොළවල් තුනක අසපු තනාගෙන විසූහ. එයින් වැඩිමහලු උරුවේල කාශ්‍යප තුමා රජගහ නුවර කීර්තිමත් තවුසෙකි. එතුමාගේ පිරිවර තවුසෝ පන්සියයකි. දෙවැනි

සොයුරු නදී කාශ්‍යප තුමාගේ පිරිවර තුන්සියයකි. බාල සොයුරු ගයා කාශ්‍යප තුමාට පිරිවර දෙසියයක් වූහ. දිනක් උරුවේල කාශ්‍යප තුමාගේ ආරාමයට වැඩි බුදුරජාණන් වහන්සේ “ කාශ්‍යප, ඔබට කරදරයක් නැත්නම් මම රැය ගිනිහල්ගෙහි වසන්න දැ 'යි විමසූහ.

එවිට උරුවේල කාශ්‍යපතුමා “මහා ශ්‍රමණය, අපට නම් බරක් නැත. එහෙත් එහි වෙසෙන විෂයෝර නාගයාගෙන් ඔබට හිරිහැර වීමට ඉඩ ඇතැ” යි කීය. “නාගයාගේ පීඩාවෙන් කම් නැත. ඔබ අවසර දෙන්නේ නම් මම එහි රැය ගෙවන්නෙමි'යි උන් වහන්සේ වදාළහ. “මහා ශ්‍රමණය කැමැතිනම් වෙසෙන්නැ” යි එතුමා අවසර දුන්නේ ය.

නවාතැන් ගැනීමට ගිනිහල්ගෙට වැඩම කළ බුදුරජාණන් වහන්සේට නාගයා කෝප වී විෂ දුමක් පිට කළේ ය. බුදුරජාණන් වහන්සේ ද සෘද්ධි බලයෙන් දුමක් පිට කළහ. නාගයා තවත් කිපී ගිනි ජාලාවක් පිටකළේය. බුදුරජාණන් වහන්සේ ද ගිනි ජාලාවක් පිට කළහ. මුළු මහත් ගිනිහල් ගේ ම ගිනි දූල්ලෙන් වැසී ගියේ ය. නාගයා කිපී මහා ශ්‍රමණයන් වහන්සේ දවා හළ කරන්නට ඇතැයි සියල්ලෝ සිතූහ. එහෙත් සිදුවී තිබුණේ අනෙකකි. උදැසන බුදුරජාණන් වහන්සේ නාගයා පාත්‍රයට ගෙන උරුවේල කාශ්‍යපතුමා වෙත දිගුකොට “ කාශ්‍යප මෙන්න ඔබේ නාගයා යැයි දැක්වූහ. එවිට උරුවේල කාශ්‍යපතුමා මේ මහා ශ්‍රමණයා විෂයෝර නාගයන් පවා දමනය කළ හැකි මහත් ආනුභාව ඇති සෘද්ධිමතෙකි. එහෙත් මා මෙන් රහත් කෙනෙකු නොවේ යැ යි සිතී ය.

මෙසේ තමන් රහත් ය යන මානයෙන් මත්ව සිටි උරුවේල කාශ්‍යප තවුසාණන්ගේ මානය බිඳීමට බුදුරජාණන් වහන්සේ බොහෝ ප්‍රාතිහාර්ය දැක්වූ සේක. (මෙහිදී ප්‍රාතිහාර්ය තුන්දහස් පන්සියයක් දැක් වූහ යි. ජාතක අටුවාවේ සඳහන් වේ). එයින් උරුවේල කාශ්‍යපතුමාගේ මානය බිඳිණි. අනතුරුව පන්සියයක් දෙනා බුදුරජාණන්ගෙන් බණ අසා සෝවාන් වූහ. පසුව ඒහි

හික්ෂු භාවයෙන් පැවිදි උපසම්පදාව ලැබූහ. ඔවුහු සියලු දෙනා සිය ජටා මඬුලු ආදී ජටිල පිරිකර ගඟේ පාකර යැවූහ.

එය දැක සොහොයුරාට විපතක් වී දැයි කලබලයෙන් පැමිණි තොටුපලේ සිටි ගයා කාශ්‍යප තවුසාණන් ඇතුළු තුන්සියයක් පිරිස ද බුදුරදුන් ගෙන් බණ අසා පැවිදි වූහ. ඔවුන්ගේ පිරිකර ද එම ගඟේම පාකර හරින ලදී. ඒ දැක පැමිණි නදී කාශ්‍යප තවුසාණන් ඇතුළු පිරිස ද පෙරසේ ම බණ අසා පැවිදි වූහ. අන්තිමේ දී ආදිත්ත පරියාය සූත්‍ර ධර්මය අසා ඒ සියලු දෙනා රහත් වූහ. මෙසේ තවත් එක්දහස් තුන් නමක් රහතන් වහන්සේලා බුදුසසුනට එකතු වූහ.

බුදුරජාණන් වහන්සේ අපේ රටට වැඩි පළමු ගමන

බුද්ධත්වයෙන් නවවන මස දුරුතු පුන් පොහොදු උදා විය. මහා කරුණාවෙන් ලොව බලා වදාරන බුදුරජාණන් වහන්සේට ලක්දිව පෙනුණි. එකල ලක්දිව විසූ යක්ෂයෝ දෙපිරිසකට බෙදී සංග්‍රාමයකට සූදානම්ව මහවැලි ගංඉවුරේ මහානාග නම් උයනට රැස් වූහ. එවෙලෙහි අද මහියංගණ ස්තූපය පවතින ස්ථානයේ අහස්කුස වැඩ හුන් බුදුරජාණන් වහන්සේ තමන් වහන්සේට වැඩ හිදිනා තැනක් ඉල්ලා සිටියහ. යක්ෂයෝ පත්කඩක් එලාගන්නට තැනක් දුන්හ. එහි වැඩහුන් බුදුරජාණන් වහන්සේ සෘද්ධි බලයෙන් පත්කඩය ගිනි දැල්වෙන්නට සලස්වා ගින්න පතුරුවා හරිමින් යක්ෂයන් වෙරළ දක්වා යවා ගිරි

දිවයිනට පිටත් කළ සේක. එයින් ම යුද්ධය නිමා විය. යක්ෂයෝ ද මෙරටින් තුරන් වූහ.

ඉන්පසු දෙවියෝ එහි රැස්වූහ. බුදුරජාණන් වහන්සේ ඔවුන්ට දහම් දෙසූහ. සමන්තකුට වාසී සුමන සමන් දිව්‍යරාජයා ද එහි දී සෝවාන් විය. අනතුරුව හෙතෙම පිදීමට වස්තුවක් ඉල්ලා සිටියේ ය. උන්වහන්සේ හිස පිරිමැද කේසධාතු මිටක් දුන්හ. හෙතෙම එය තැන්පත් කොට මහියංගණ වෛත්‍යය සත්රියන් උසට තනා පූජා කළේය. බුදුරජාණන් වහන්සේ ආපසු උරුවෙල් දනව්වට වැඩි සේක.

බුදුසසුනේ පළමු ආරාම පූජාව

උරුවෙල් දනව්වට වැඩම කළ බුදුරජාණන් වහන්සේ උරුවෙල කාශ්‍යප තෙරුන් ඇතුළු දහසක් සංඝයා සමග දුරුතු පොහොය දා ම රජගහ නුවර බලා වැඩම කළසේක. එහි තල්වනයක සුප්පතිට්ඨ නම් මහ නුගරුකක් ඇත . උන් වහන්සේ සංඝයා සමග ඒ ගස මුල වැඩහුන් සේක. එම ආරාංචිය ඇසූ බිම්බිසාර රජතුමා සහපිරිවරින් පැමිණ බුදුරදුන් බැහැදුටුවේ ය. ඒ සමග පැමිණි පිරිසට කුකුසක් ඇතිවිය. එනම් ගෞතමයන් වහන්සේ උරුවෙල කාශ්‍යපතුමාගේ ශ්‍රාවක වීද, නැතහොත් උරුවෙල කාශ්‍යපතුමා ගෞතමයන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක වීද කියා ය. මෙය තේරුම්ගත් බුදුරජාණන් වහන්සේ “ ඔබ කුමක් හෙයින් ගිනිපිදීම අත්හළේදැ”යි උරුවෙල කාශ්‍යප තෙරුන්ගෙන් විමසූහ. එවිට තමන් බුද්ධ වචනය අසා ගිනිපිදීමේ නිෂ්ඵල බව තේරුම්ගෙන එය අත්හළ බවත් තමන් බුදුරදුන්ගේ ශ්‍රාවකයෙකු බවත් කාශ්‍යප තෙරණුවෝ පැවසූහ. එයින් ඒ ජනයාගේ සැකය දුරු විය.

උරුවෙල කාශ්‍යපතුමන් දමනය කිරීම ගැන මහජනයා මහත් ප්‍රසාදයෙන් කතාබහ කරන්නට වූහ. එවිට බුදුරජාණන් වහන්සේ තමන් පෙර දවසක් ඔහු දමනය කළ බව වදාරා මහා නාරද කාශ්‍යප ජාතකය දෙසූ සේක. ඒ සමගම දෙසූ ධර්මය අසා බිම්බිසාර රජතුමා ඇතුළු ලක්ෂයකට අධික පිරිස සෝවාන් වූහ. තිසරණගත උපාසකයෙකු බවට පත් වූ රජතුමා පසුදා දනට රජ මැදුරට වඩින ලෙස බුදුරදුන්ට ඇරයුම් කොට නික්ම ගියේ ය.

පසුදා බුදුරජාණන් වහන්සේ මහසගන පිරිවරා රජමැදුරට වැඩමකළ සේක. රජතුමා බුද්ධ ප්‍රමුඛ සහා සංඝයාට මහදන් පිළිගැන්වීය. දන් වළඳා අවසානයේ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ වාසයට තැනක් ගැන රජතුමා කල්පනා කළේ ය. එය ගමට ඉතා දුර නොවූත් ලං නොවූත් උවමනා කෙනෙකුට පහසුවෙන් යා හැකි තැනක් වගේ ම දවාලට සෙනඟ නොගැවසෙන, රාත්‍රියට සෝභාවක් නැති තැනක් විය යුතුය. ඒ සඳහා සුදුසු ම තැන රජ උයන යැයි සැලකූ එතුමා වේළවන උයන බුදු පා මොක් මහ සගනට පිඳී ය. එය පිළිගත් බුදුරජාණන් වහන්සේ එතැන් පටන් හික්කුන් වහන්සේලාට ආරාම පිළිගැනීම අනුමත කළ සේක.

එදා රැ නින්දට ගිය රජතුමාට අමනුෂ්‍යන්ගේ බියකරු හඩක් ඇසිණ. රජතුමා බියෙන් නොනිඳු පහන් කළේ ය. පසුදා උදෑසන ම එතුමා බුදුරදුන්ට මේ බව සැළ කළේ ය. එවිට උන්වහන්සේ “ මහරජ බියවිය යුතු නැත. ඔබගේ පැරැණි නෑ පිරිසක් ජ්‍යෙෂ්ඨ ලෝකයේ ඉපිද ඔබෙන් පින් ගන්නට බලාපොරොත්තුවෙන් සිටියා, නමුත් පින් නොලැබුණ නිසා ඔවුන් ඔබ බිය කලා යැයි වදාළහ. අනතුරු ව රජතුමා බුදුරදුන්ගේ උපදෙස් පරිදි එදා දහවල් බුද්ධ ප්‍රමුඛ සංඝයාට මහදන් දී ඔවුන්ට පින් අනුමෝදන් කළේ ය. පින් ලබා ජ්‍යෙෂ්ඨයෝ සුවපත් වූහ. මෙය නිමිති කොට බුදුරජාණන් වහන්සේ කීරෝකුඩ්ඩ සූත්‍රය දේශනා කළ සේක.

උපතිස්ස කෝලික යහළුවෝ පැවිදි වෙති

මේ අතර කෝලික උපතිස්ස නම් ධනවත් තරුණ බමුණු යහළුවෝ දෙදෙනෙක් වූහ. ගිහිගෙයි කළකිරුණු ඔවුහු සංජය බෙල්ලටිටිපුත්ත ශාස්තෘ තුමන් වෙත පැවිදි ව තවුස්දම් පිරූහ. එහෙත් එතුමාගේ ධර්මයෙන් විමුක්තිය නොලැබෙන බව වටහාගෙන නැවත දෙදෙනා වෙත වෙත ම සත්‍යය සොයා පිටත් වූහ. මේ අතර උපතිස්ස පරිබ්‍රාජකයාට බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පස්වග ශ්‍රාවකයන් අතර වැඩ සිටි අස්සජී මහරහතන් වහන්සේ හමුවිය. උන්වහන්සේ ගෙන් “යේ ධම්මා හේතුප්පභවා” යන බණ පදය අසා හේ සෝවාන් විය. ඒ පණිවුඩය තම යහළු කෝලිකට කී විට හෙතමේ ද සෝවාන් විය. දෙදෙනා ම බුදුරදුන් සොයා අවුත් ඒහි හික්කු භාවයෙන් පැවිදි බව ලැබ රහත් වූහ. පසුව උන් වහන්සේලා සාරිපුත්ත තෙර හා මොග්ගල්ලාන තෙර නමින් අග්‍රශ්‍රාවක බවට පත්වූහ.

පුහුණුවට

යෙ ධම්මා හෙතුප්පහවා - තෙසං හෙතු තථාගතො ආහ
තෙසං ච යො නිරොධො - එවං වාදි මහා සමණො

අභ්‍යාස

1. නිරෝක්ඛඨි සුත්‍රයේ එන මියගිය අයට පින්දීමේ දී භාවිත කරන ගාථා 3 ක් සොයා අර්ථ සහිත ව ලියන්න.